

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posebni listi dobijo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kazni, večje kazni!

V našem dež. zboru gredó letos razprave vse mirno, skorej preveč mirno in je vsa podoba, da se je liberalna gospóda pogovorila med seboj na to. Vsak predlog, ki ne pride iz njih mož, nič ne velja, ne pride ji prav in torej pod klop z njim! Ako pa pride kaj iz njene stranke na vrsto, to obvelja, če je še tako abotno ali pa deželi na škodo. Ne bode nam treba veliko iskati izgledov, ki nam potrdijo do pike to, kar smo rekli.

Posl. Offenluger, iz nemške konservativne stranke, je predlagal, naj se vpelje „zakonska oglasnica“ t. j. naj ima tudi občina besedo, kedar se sklepa zakon od ljudi, ki so brez vsega premoženja ter se je bati, da dobi prej ali slej občina tako rodbino v roke ter jo naj vzdržuje na lastne stroške. Vsakdo vidi, da gre v tej reči občini beseda, saj se hodi za nje denar in liberalna gospóda zna to, kakor mi drugi, toda ne; ker gre za to, da se odpravi postava liberalne gospóde, zato pokoplje predlog ona kar na tihem ter ne pripusti, da še sploh pride v dež. zboru v razpravo. Neka tica v puščavi porine baje, ko čuti nevarnost, glavo globoko v pesek, češ, da potem ni več nevarnosti za njo!

Liberalna naša gospóda se štuli rada za veliko prijateljico šole in torej tudi gg. učiteljev. Vsi vemo, da se terja od njih veliko in plačilo imajo pa le majhno ali vsaj ni tako vrejeno, da dobi več plačila, kdor ima več dela ali pa živi v kraju, kjer mu hodi življenje dražje, kakor kje drugje. Naj se temu opomore, predlaga poslanec Robič, da stori v tem dež. zbor vsaj nekaj malega, v resnici le nekaj malega, toda tudi to ne sme biti. O tem predlogu naj namreč ne poroča, po sklepu dež. zbora, t. j. liberalne gospóde, ki ima v njem veliko večino, šolski odsek, v katerem sedi g. Robič, ampak denarstveni odsek, v katerem sedé vse drugi gospodje in zato vemo lahko že naprej, da že boče toliko, kolikor nič iz predloga, ke-

dar pride zopet v dež. zboru v razpravo. Tega nas uči vsa dosedanja skušnja.

Na drugi strani pa vse drugače. Celje je malo mestice in hoče biti skoz in skoz nemško, ali ker živi v njem le malo Nemcev, okoli njega pa je vse slovensko, izgodi se v časih kje kaj, kar ni po volji nemški (!) gospódi, ki je sedaj ondi na vrhu. To je treba zatreti, kako bi sicer ostalo mesto nemško, čisto nemško? Mesto ima posebna pravila in skrbi za red, ki ga je v mestu treba, samo, na svoje roke. Za to ima pravico vsled posebne postave, sklenjene v dež. zboru in potrjene od Nj. veličanstva. To je torej vse v redu in prav, ali kaj je našel župan mesta, dr. Neckermann? — Kazni, kazni so mu prenzke, kar jih ima mestno starešinstvo v tem na razpolaganje in torej predlaga, ker je ob enem dež. poslanec, v dež. zboru, da jih sme povišati na 50 gld. pri vseh rečéh, pri katerih se mu dozdeva, da jih je treba.

To predlaga torej ta „skrbni oča“ v dež. zboru in ne pomisli v tem, da si bije tako sam v lice, pa s tem tudi vsej nemški gospódi v Celji, vendar pa vzprejme dež. zbor ta njegov predlog in če visoka vlada pritrdi, bode s časom še nevarno, ako rečeš komu: dobro jutro! Mestno starešinstvo postavi lahko na tako pozdravljenje kazni 50 gld. in če se drzne ga človek kedaj izreči, plača jih brez usmiljenja, kakor se bere v načrtu nove postave, „v mestno kaso“. Slov. poslanca, ki živita v Celji, gg. dr. Sernec in dr. Dečko, sta sicer govorila v zboru zoper to — neumščino nemške gospóde, toda zastonj, nju beseda je bila pri liberalni gospódi v dež. zboru — bob v steno.

Doline „objubljene dežele“ so se, pravijo, svoje dni cedile mleka in meda in če gre „D. W.“ kaj vere, cedi se posebno nemška gospóda v Celji omike in olike in intelligence in imovitosti. Človek bi torej mislil, da imajo vsega več, kakor do volje, izlasti pa še toliko reda po mestu, da njim ga ni več mogoče, ali ta predlog v dež. zboru, predlog na večje kazni

nam kaže mesto v vse drugem lici. Kazen, do katere ima doslej mesto pravico, ne izda več, treba je višje in zakaj? No zato, ker ima neka, recimo, gospôda v mestu preveč omike in to take, da ji bôde v oči rdeča srajca, roka pa se ji že kar stegne po sokoljem peresu: zato kazni, višje kazni!

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

In zdaj, slavna skupščina, soštejemo li vso to deco, ki zahaja v šolske zavode družbe sv. Cirila in Metoda, dobimo lepo število več kot 400 otrok, ki upamo, bodo ohranjeni svoji slovenski narodnosti; brez nas bi bili najbrž izgubljeni. In če bi potem vprašal družbenika, ki sam za svojo osebo sicer ni ničesa prejel od družbe, ko bi ga v duhu postavil v sredo te nežne mladine — polne življenja, vedoželjnosti in veselja — da-li zdaj vidi sad darovanih svojih novčičev — prepričan sem, da se mu razvedri lice in da si radostno odtrga še od svojega zaslužka ter imetja in to položi na altar domovinski; v njegovem srcu pa bo odmevala beseda Kristusova: „Kar ste storili kateremu najmanjših mojih bratov, to ste meni storili“. In to je najlepša plača za vernega kristijana.

B. Ko omenjamo družbenih zavodov, zamolčati ne smemo človekoljubnega delovanja onih udov raznih naših podružnic, ki te zavode neposredno nadzorujejo in uspešno podpirajo. Tu pa nam je imenovati narodnega ženstva, ki se je zbralo v svojih podružnicah v Trstu in Gorici, in uzorno izvrševalo svojo nalogo. Ženske podružnice so osobito skrbtele, da so se praznovala božičnice in druge otroške veselice, pri katerih so otroci pakazali z molitvijo, petjem in deklamovanjem svoj napredek in razveselili navzočo občinstvo, a tudi oni so bili razveseljeni, ker dobre roke slovenskih dâm razdelile so jim obleke, jestvin in drugih primernih reči. Iz prvih ondotnih načelnistev povzamemo, da so otroci tudi cerkveno praznovali začetek in sklep šolskega leta, imendan Nj. veličanstev, blagdan družbenih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, da so v poletnem času hodili k sv. maši itd. „Iz tega se razvidi, — smem si prilastiti besede Rojanskega poročila — da je bila vzgoja v našem zabavišču popolnoma po namenu družbe sv. Cirila in Metoda ter se lahko pričakuje, da že to prvo šolsko leto ne ostane brez blago dejnega, trajnega sadu“.

C. Vodstvo je pospeševalo napravo podružničnih in šolskih knjižnic, iz katerih si lahko družbeniki, kakor učenci izposojujejo primerne berila. Razdelilo je zopet letos večinoma ob jezikovih mejah blizo do 2000 molitvenih, šolskih, podučnih, zabavnih knjig, ki ob svojem času obrodé svoj sad. Aho k temu dodamo še

razna učila in šolske pomočke, darove — med katerim je „Katoliška bukvarna“ darovala 600 pisank in 100 prelepih podobic za obdarovanje pridnih šolskih otrok, kar tu hvaležno bležimo s posebno zahvalo — smemo reči, da je družba tudi v tem oziru dosegla svoj namen, izražen v § 2 svojih glavnih pravil. Isto velja o denarnih podporah, ki jih je vodstvo po pretehtanju vseh okoliščin tu in tam dovoljevalo.

D. Najtežavniše je delovanje na Koroškem. Naši bratje prosijo, trkajo, moledovajo za katoliško in slovensko šolo, a dozdej je zastoj vsak poskus. Naših 13 podružnic so namreč glasen protest zoper tak uk, ki ni osnovan na podlagi materinega jezika. Družbeniki naši — v veliki večini slovenski oratarji — so neustrašljivi bojovníki za zaželeno šolo z materinščino kot učenim jezikom — in njihovi nazori bodo slednjič zmagali, ker sloné na pravi pedagoški podlagi. Naša družba jim je za zdaj s primernimi knjigami pritekla na pomoč.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj o konjereji.

Zima nam stoji že na pragu in more biti ne poteče več teden dni, pa nam bode ona že po polnem za gospodinjo. Za nas je torej živa potreba, da se pripravimo na njo, naj jo pričakamo brez strahú za-se pa tudi za živino. Se ve, da ne smemo priprav za to še le sedaj začeti, ampak v tem času moramo jih dognati, do cela izvršiti. V tem oziru pa glejmo na to, da imamo za-se, za kuhinjo dovolje kurjave, za živino pa dovolje nastelje in dobre hleve. Na obé strani še je mogoče v tej dobi še kje kaj storiti ali popraviti, česar nismo še mogli poprej, pa že skrajni čas je sedaj za take reči. Nič ne smemo odlašati v tem; če ne moremo delati zunaj, ko ni vreme za to, pa si dajmo doma pri in po hlevih dela. Tudi na natonu, pri drvih ga najdemo in slab gospodar, ki seka ali da cepiti drva, ko jih je gospodinji že treba za kuho.

Posebej pa je treba še biti opaznim gospodarjem, ki imajo brejo živino v hlevu, izlasti še konjerejcem. Sedaj se že lahko izpozna, ali je kobila breja ali pa ni. Če se je branila žrebca, ko si jo v drugo prignal; če je postala bolj mirna, če rajši je in če je po zadnjem životu, izlasti ob stranéh, čedalje širša: to in enako kaže najbolj, da je breja. Ako se ji pa širi trebuh le spredaj, to ne kaže brejosti, ampak samo to, da dobi veliko sena, malo pa ovsa va-se. Sedaj še že vslata tudi mladič, toda najprej še na levi strani, ne pa tako na desni, kjer leži tako imenovano „slepo črevo“. Ako je kobila že šesti mesec breja, tedaj je že mo-

